

PROCURATURA REPUBLICII MOLDOVA

CONCEPTUL de MANAGEMENT și
DEZVOLTARE INSTITUȚIONALĂ a
PROCURATURII REPUBLICII MOLDOVA

pentru anii 2020 – 2026

CHIȘINĂU, 2019

*elaborat de
către
procurorul
Igor Popa*

<u>1.ÎNTRDUCERE</u>	2
<u>2. SITUAȚIA CURENTĂ</u>	4
2.1. Misiunea, viziunea și valorile	4
2.2. Cadrul juridic	5
2.3. Analiza SWOT	6
<u>3.PRIORITĂȚILE CONCEPTULUI DE MANAGEMENT ȘI DEZVOLTARE INSTITUTIONALĂ a PROCURATURII PENTRU PERIOADA ANILOR 2020-2026</u>	9
<u>4.MONITORIZAREA și EVALUAREA</u>	17

1. ÎNTRUDUCERE

Respectivul **Concept de Management și Dezvoltare Instituțională a Procuraturii** (în continuare *CMDIP*), propus de mine în calitate de candidat la funcția de Procuror General, reprezintă un act de planificare, dezvoltare și perfecționare a activității Procuraturii, văzut atât din punct de vedere al managementului resurselor interne cât și din punct de vedere al calității procesuale cheie, de care se bucură funcția de Procuror General, conform Constituției, Legii cu privire la Procuratură și Codului de Procedură Penală.

Fiind un act adaptabil din punct de vedere al acțiunilor suplimentare care urmează a fi implementate, în funcție de cerințele și necesitățile sociale existente la acel moment, totuși *CMDIP*, va reprezenta acea piatră de temelie în activitatea pe care mi-o propun să o desfășor în calitate de Procuror General. Este important a conștientiza faptul, că fără trasarea unor priorități pe termen scurt, mediu și lung, este imposibil a îndeplini acele obiective puse în fața instituției Procuraturii și de a face față provocărilor, cu care se confruntă în ultimii ani procurorii.

Lipsa încrederii în actul de justiție, perceperea autorității judiciare din care face parte și Procuratura ca fiind cea mai afectată de corupție (*aproximativ 80% de respondenți au indicat aceasta conform datelor ultimului Barometru Global al Corupției, întocmit de Transparency International, fapt indicat și în Raportul de Progres al UE privind implementarea Politicii Europene de Vecinătate*), constituie unele din principalele provocări cu care se confruntă instituția Procuraturii în ultimii ani. Transparența decizională, relațiile cu publicul, promovarea imaginii reprezintă alte provocări care nu pot fi neglijate, ci dimpotrivă redresate simultan cu cele invocate supra, fiindcă toate aceste provocări urmează a fi privite în comun și nu tratate separat.

Experiența de procuror acumulată timp de 20 ani, îmi permite să afirm cu certitudine, că dispun de capacitățile necesare pentru îmbunătățirea situației existente; promovarea și garantarea independenței reale a procurorilor; sporirea încrederii în actul de justiție emanat de procuror; asigurarea transparenței în activitatea procurorului, astfel încât să fie evitată orice interferență nejustificată în activitatea acestuia și asigurarea încrederii publicului în procurori și instituția Procuraturii; aplicarea fermă a regulilor de integritate în scopul diminuării riscurilor de corupere a procurorilor și aplicarea tuturor mecanismelor moderne de prevenire și contracarare a fenomenului corupției; limitarea amestecului nejustificat atât din exterior cât și din interior în activitatea procurorilor; asigurarea unui echilibru just dintre reprezentarea intereselor societății și statului în instanță cu înaintarea acuzării, astfel încât să fie asigurat respectarea dreptului la un proces echitabil; asigurarea garanțiilor sociale pentru procurori, echiparea

corespunzătoare a sediilor Procuraturii și crearea unui climat favorabil la locul de muncă.

În ultima perioadă de timp, Procuratura Republicii Moldova a trecut printr-o serie de reforme menite să asigure edificarea unui sistem al organelor Procuraturii accesibil și eficient, profesionist și responsabil față de societate, conform cu standardele europene și internaționale, care să asigure supremația legii și respectarea drepturilor omului, să sporească încrederea societății în actul de justiție.

Urmare a implementării *Concepției de reformă a Procuraturii și a noii legislații cu privire la Procuratură*, au fost obținute o serie de realizări, dar continuă să existe mai multe deficiențe și provocări.

Cu regret, în pofida faptului, că majoritatea procurorilor lucrează cu dedicație și abnegație, Procuratura are probleme de imagine, ceea ce alimentează o anumită doză de neîncredere din partea societății și a justițiabililor.

Prezentul *CMDIP* pentru anii 2020 -2026, constituie **documentul principal de management și dezvoltare instituțională al activității Procuraturii și include misiunea, obiectivele, prioritățile și direcțiile de activitate pe termen scurt, mediu și lung, modul și instrumentele de realizare a priorităților stipulate în documentele de politici publice naționale.**

Pentru planificarea operațională a activității organelor Procuraturii, se vor elabora planuri anuale de acțiuni privind realizarea *CMDIP*, constituind astfel și un instrument de monitorizare și evaluare a acesteia.

De menționat, că modificarea *CMDIP* se va efectua în cazul în care această necesitate va deriva din Raportul de evaluare anuală a activității organelor Procuraturii sau în cazul modificării substanțiale a priorităților organelor Procuraturii la nivel național.

2. SITUAȚIA CURENTĂ

2.1 *Misiunea, viziunea și valorile*

Misiunea

Procuratura Republicii Moldova, în procedurile penale și în alte proceduri prevăzute de lege, contribuie la respectarea ordinii de drept, efectuarea justiției, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și ale societății.

Viziunea

Consolidarea unei procuraturi moderne, cu standarde profesionale și etice sporite, expertă în domeniile sale de competență și înalt apreciată de toate categoriile de public, în țară și peste hotare – acesta este scopul pe care mi-l propun și pe care consider că trebuie să-l urmărească orice Procuror General, odată numit în funcție.

Pentru a dezvolta și sprijini Procuratura Republicii Moldova în procesul de îndeplinire a misiunii, se impun o serie de măsuri manageriale menite să îmbunătățească toate mecanismele de funcționare.

Valorile de bază:

legalitatea– Procuratura Republicii Moldova, procurorii, funcționarii publici și toți angajații se vor conforma în totalitate cu cerințele legii, actele normative și instrucțiunile emise în baza legislației de către Procurorul General.

responsabilitatea- sporirea calității competențelor și capacităților deținute, formarea unui corp de procurori și angajați responsabili față de lege și societate, dedicați exercitării exemplare a obligațiilor de serviciu.

profesionalismul- cunoștințe profesionale, capacități analitice și experiență, perfecționarea profesională continuă a angajaților.

performanța- căutarea permanentă a metodelor de îmbunătățire a activității Procuraturii Republicii Moldova pentru creșterea eficienței și eficacității acesteia.

protecția drepturilor omului – în activitatea procurorilor și a Procuraturii întotdeauna va fi urmărită existența echilibrului între interesele statului, societății și drepturile fundamentale ale omului.

independența- procurorii și angajații Procuraturii Republicii Moldova vor urmări întotdeauna să acționeze într-un mod independent, fără a fi influențați de

interese personale și de presiunea externă.

toleranță zero față de corupție –procurorii și angajații Procuraturii Republicii Moldova vor fi intoleranți față de fenomenul corupției, acționând profesionist și transparent, exercitându-și atribuțiile funcționale la nivelul așteptărilor, în spiritul legii și cu un nivel maxim de integritate profesională.

spiritul patriotic –activitatea procurorilor va corespunde jurământului depus, intereselor generale ale statului și societății, fiind ghidată de sentimentul patriotismului și abnegației.

onoare și demnitate - relațiile profesionale de serviciu se vor baza pe virtuțile unanim acceptate, pe cooperarea deschisă, intoleranța la încercările de influență externă și internă, prevalarea intereselor de serviciu asupra intereselor personale și de grup

2.2 Cadrul juridic

Activitatea Procuraturii Republicii Moldova este reglementată de **Constituția Republicii Moldova, Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, Legea nr. 159 din 07.07.2016 privind procuraturile specializate, Codul de procedură penală**, alte acte legislative, de actele normative și departamentale, precum și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

cadrul legislativ

În scopul reglementării activităților sale funcționale, Procuratura Republicii Moldova, va continua să participe activ la elaborarea și avizarea cadrului legislativ și normativ relevant.

cadrul instituțional

Urmare a implementării strategiei de reformă în justiție, se propune identificarea unei structuri optime, cu stabilirea unei colaborări eficiente cu celelalte organele de ocrotire a normelor de drept.

cadrul profesional

Se impune sporirea resurselor, inclusiv utilizarea unor noi baze de date și informații. Este necesar a dezvolta abilități în domeniul informatic, cu modernizarea instrumentelor de investigații și utilizarea la scară largă a tehnologiilor informaționale moderne.

2.3 Analiza SWOT

PUNCTELE FORTE	PUNCTELE SLABE
<p>Intrarea în vigoare a noilor reglementări legislative (noua lege privind Procuratura, Legea privind procuraturile specializate, modificările și completările la legislația procesual penală și civilă) conform recomandărilor experților Comisiei de la Veneția;</p> <p>Alegerea membrilor și funcționarea eficientă a noilor organe de autoadministrare ale procurorilor (Colegiile pentru evaluarea performanțelor, selecție și carieră, disciplină și etică), inclusiv ai celor din rândurile societății civile;</p> <p>Adoptarea de către Adunarea Generală a Procurorilor a noului Cod de Etică al Procurorilor și a regulamentului de funcționare a adunării;</p> <p>Stabilirea de noi plafoane la salarii, în corespundere cu cele ale judecătorilor, conform cerințelor Comisiei de la Veneția, stabilite în Raportul privind standardele europene referitoare la independența sistemului judiciar (partea a II-a sistemul procuraturii) nr. CDL-AD (2010)040;</p> <p>Sedii în fiecare unitate administrativă și angajați tineri</p>	<p>Implicarea politicului în activitatea Procuraturii</p> <p>Modificări nejustificate, uneori chiar cu încălcarea normelor legale, a prevederilor actelor normative care reglementează activitatea Procuraturii.</p> <p>Lipsa unei strategii eficiente de comunicare;</p> <p>Riscurile profesionale care conduc fie la acțiuni de intimidare, corupere sau după caz demisie din organele procuraturii;</p> <p>Atribuirea calității de funcționar public inspectorilor din cadrul Inspecției Procurorilor, în loc de cea de procuror care conduce la ideea preconcepută de ingerințe nejustificate din partea altor persoane;</p> <p>Ingerințe externe și interne în activitatea procurorului;</p> <p>Lipsa de resurse umane și materiale necesare pentru desfășurarea activității, inclusiv gestionarea rudimentară a acestora;</p> <p>Echipment și soft IT</p>

calificați în cadrul Procuraturii;

Criterii bine definite ale integrității și verificarea candidaților la funcția de procuror, inclusiv trasarea clară a principiilor etice și normelor de conduită;

Condiții exhaustive privind angajarea, evaluarea performanțelor, promovarea și demisia procurorilor;

Instruire continuă a procurorilor conform unor programe stabilite;

Împărțirea ierarhiei procurorilor în administrativă și procesuală;

Prevederea legală de know-how privind detașarea ofițerilor de urmărire penală, de investigații și altor specialiști în cadrul procuraturilor specializate, după modelul DIICOT și DNA din România;

Optimizarea structurii Procuraturii Generale după intrarea în vigoare a noii Legi cu privire la Procuratură;

Instruirea procurorilor șefi în domeniul managementului modern al resurselor;

Asistența crescută din partea partenerilor de dezvoltare în domeniul reformei și funcționării Procuraturii.

Existența unei structuri consolidate a organelor Procuraturii

n securizate și uzate pe alocuri, care permite transferul necriptat de date și conduce la scurgerea neautorizată a informațiilor cu caracter confidențial;

Site web învechit și care nu întrunește așa-numitul criteriu de *user friendly*.

Proceduri anevoioase de ridicare a imunităților pentru tragerea la răspundere penală a persoanelor de demnitate publică, inclusiv deputați și judecători;

Schimb de informații pe interior bazat esențial pe suport de hârtie și întârzierea implementării programelor de distribuire a informațiilor semnate digital (e-semnătură) și a gestionării informaționale a cauzelor penale (e-dosar);

Lipsa unei jurisprudențe bine-definite în activitatea de urmărire penală și de susținere a acuzării de stat în instanță de către procurori;

Lipsa prevederii legale de investire a Procuraturii cu drept de inițiativă legislativă.

Pondere, încă relativ mică, a personalului cunoscător de limbi străine.

<p>Personal tânăr, cu potențial de instruire și capacitate sporită de mobilizare, dar și personal experimentat, cu memorie instituțională și pregătire practică Cadrul legislativ perfecționat, raliat la standardele europene</p> <p>Capacitate operațională și mobilitate care permit concentrarea de efort organizațional în funcție de tipurile și nivelul de risc identificat.</p>	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>Formarea continuă a procurorilor în conformitate cu Planurile de formare continuă, elaborate de Institutul Național al Justiției și coordonate cu Consiliul Superior al Procurorilor</p> <p>Programe de dezvoltare strategică și planuri elaborate de parteneri de dezvoltare</p> <p>Asistența sustenabilă ale organizațiilor și organismelor internaționale</p> <p>Conlucrarea cu mass-media și ONG-urile privind îmbunătățirea imaginii Procuraturii</p> <p>Implementarea recomandărilor experților europeni în domeniul de prevenire și combatere a corupției în rândurile procurorilor</p> <p>Acorduri de cooperare interinstituționale și internaționale</p> <p>Propuneri de lege <i>ferenda</i>, expediate Ministerului Justiției pentru îmbunătățirea cadrului</p>	<p>Încrederea scăzută din partea societății și imagine preponderent negativă în mass-media</p> <p>Dezvoltarea tendințelor criminalității transfrontaliere, creșterea potențialului și capacităților structurilor infracționale</p> <p>Influența factorului uman și riscul înalt al amenințărilor de corupție</p> <p>Încercările de influență politică și administrativă asupra sistemului Procuraturii</p>

legislativ referitor la activitatea Procuraturii	
Garantarea independenței procurorului	

3. PRIORITĂȚILE CONCEPTULUI de MANAGEMENT și DEZVOLTARE INSTITUȚIONALĂ a PROCURATURII PENTRU PERIOADA ANILOR 2020-2026

Pe perioada de acțiune a CMDIP, sunt formulate următoarele priorități:

- *Întărirea capacităților instituționale ale Procuraturii și garantarea independenței procurorilor*

Potrivit Legii, Procuratura este o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești care, în procedurile penale și în alte proceduri prevăzute de lege, contribuie la respectarea ordinii de drept, efectuarea justiției, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei și ale societății, iar procurorul este persoana cu funcție de demnitate publică care exercită atribuțiile Procuraturii, prevăzute de Constituție, de legea cu privire la Procuratură, de alte acte legislative și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, și este numit în această funcție în modul prevăzut de lege.

Aparent, legiuitorul a prevăzut toate garanțiile necesare pentru asigurarea independenței procurorului și a autonomiei instituției Procuraturii, însă de fapt lucrurile sunt percepute altfel atât de înșiși procurori cât și de societate în ansamblu. Deși noua Legea cu privire la Procuratură și ultimele modificări ale Codului de procedură penală au înlăturat posibilitatea procurorilor ierarhic superiori să reexamineze temeinicia și legalitatea deciziilor adoptate de procurorii ierarhici superiori, au stabilit un sistem de ierarhie procesuală în două nivele, precum și că indicațiile urmează a fi date în scris și fără a se referi la soluția de finalizare a cauzei, totuși în scopul asigurării unei independențe real percepute, s-ar impune ca indicațiile scrise pe dosare să fie sistematizate corespunzător, iar cele verbale să fie examinate ca abateri disciplinare de imixtiune ilegală în activitatea procurorilor.

Creșterea responsabilității procurorilor pentru activitatea desfășurată, de asemenea ar întări principiul independenței acestora, fiindcă percepția publicului referitor la reacția pasivă a Procurorului General la abaterile comise de procurori și lipsa de transparență în examinarea acestor cazuri este evidentă și nu ar fi trebuit

negată. Sancțiunile disciplinare impuse procurorilor sunt în aparență necorespunzătoare abaterilor depistate și din perspectiva observatorului independent creează impresia unei indulgențe evidente. În asemenea măsură, sunt pe poziția că statutul de funcționar al inspectorilor din cadrul Inspecției procurorilor și subordonarea lor Procurorului General necesită a fi modificată, pentru a șterge orice urmă de părtinire și intervenție directă în cadrul procedurilor disciplinare din partea Procurorului General.

Pledez, de asemenea, și pentru întărirea capacităților Procuraturii privity ca instituție autonomă în cadrul puterii judecătorești, care să nu fie supusă interferenței nejustificate din partea reprezentanților puterilor executive și legislative în adoptarea deciziilor pe cauze individuale, limitarea dependenței bugetare de discreția și latitudinea executivului și legislativului. Instrumentarea cauzelor de rezonanță, a celor care implică crima organizată și corupția la nivel înalt reprezintă una din acele provocări care marchează societatea și anume gestionarea reușită a acestor dosare va duce la întărirea capacităților instituționale a Procuraturii și, implicit, la creșterea încrederii publicului în Procuratură. În mare măsură, chiar esențial, reușita acestor deziderate, depinde de capacitățile profesionale și morale ale Procurorului General care poate gestiona ca un adevărat manager aceste situații.

- *Asigurarea unui stil de management participativ și de inițiativă*

Este absolut necesar ca atât procurorii, de toate nivelele, cât și personalul auxiliar, să manifeste încredere în echipa de conducere și deschidere pentru problemele abordate, precum și să manifeste inițiativă în domeniile de activitate, iar problemele existente, urmează să fie abordate plenar, direct și fără reticență, împreună cu ceilalți membri ai echipei de conducere; implementarea unui stil de lucru caracterizat prin înțelegere și a unei atitudini care să aibă ca fundamente buna-credință și respectul reciproc; luarea deciziilor pe baza consultării directe cu procurorii și nu doar a echipei de conducere, ridicând astfel gradul de motivație al personalului și realizându-se implicit antrenarea acestuia în stabilirea și realizarea obiectivelor; crearea și menținerea unui climat de muncă favorabil dezvoltării personalității fiecărui angajat.

- *Evaluarea și analiza activității subdiviziunilor Procuraturii și a procurorilor*

Legislația în vigoare prevede modalitatea cum se desfășoară procesul de evaluare a procurorilor. Consider, că la etapa actuală este necesară o evaluare generală a activității subdiviziunilor procuraturii: subdiviziunile Procuraturii Generale; procuraturile specializate, procuraturile teritoriale. În dependență de

rezultatele evaluării subdiviziunilor, se va decide, în temeiuri legale, cu privire la evaluarea sau reevaluarea unor angajați în parte. Urmare a evaluărilor se vor impune decizii corespunzătoare de personal, incluzând transferuri, sancționări disciplinare etc. Toate aceste procese urmează a fi efectuate în baza legislației, cu respectarea plenară a drepturilor, dar și cu implicarea directă a organelor de autoadministrare ale procurorilor.

- *Controlul public. Reducerea influențelor politice.*

Controlul public asupra activității Procuraturii urmează a fi exercitat prin publicarea și prezentarea rapoartelor privind funcționarea instituției, prin participarea subiecților externi în activitatea organelor de autoadministrare ale procurorilor, prin asigurarea transparenței activității instituționale și comunicare pro-activă cu publicul.

Excluderea influenței politice și a cercurilor de interese în activitatea Procuraturii, este o condiție obligatorie. Urmărind acest scop, este necesar de asigurat, că nici un organ sau funcționar nu are dreptul să intervină într-o anchetă sau procedură a procurorului, inclusiv nu are dreptul să solicite informații sau să înainteze careva demersuri oficiale sau neoficiale pe subiecte care afectează examinarea cauzelor penale concrete. Este necesar să fie menținute și consolidate practic prevederile constituționale și legislative privind dinamovibilitatea Procurorului General și numirea pentru un singur mandat, pe un termen lung și fără dreptul de a deține mai mult de un mandat.

Orice cazuri de influență politică, administrativă sau de alt gen asupra procuraturii și procurorilor urmează a fi enunțate public și curmate prin mecanismele legale corespunzătoare.

- *Îmbunătățirea imaginii, a percepției societății față de instituția Procuraturii și a transparenței decizionale*

Creșterea transparenței în procesul decizional și creșterea sensibilizării publicului față de Procuratură, reprezintă una din provocările majore, căreia Procurorul General urmează să îi facă față. Îmbunătățirea platformei de comunicare, implementarea Strategiei de comunicare și atitudinea pro-activă a Procuraturii față de public și mass-media reprezintă măsurile care urmează a fi luate. Instruirea are un loc aparte pentru atingerea acestui deziderat, iar în calitate de Procuror General voi pleda pentru instituirea funcțiilor de ofițeri de presă pe lângă procuraturile specializate și cele teritoriale, instruirea procurorilor privind

comunicare cu presa și comportamentul pe care trebuie să-l aibă, în vederea asigurării unui just echilibru între dreptul la informație pe de o parte și cel al prezumției nevinovăției și a respectării intimității victimelor, pe de altă parte. Site-ul oficial al Procuraturii ar trebui să fie reactualizat, ca să corespundă tuturor criteriilor moderne de securitate, utilizare a informației și a unui motor de căutare avansat. Comunicarea rezultatelor investigațiilor derulate de Procuratură este un element cheie în creșterea încrederii publicului, astfel încât să fie eliminat orice dubiu de impunitate sau subiectivism. Implementarea așa numitei zile a ușilor deschise, reprezintă de asemenea, o oportunitate de sporire a încrederii publicului în activitatea procurorilor pentru îmbunătățirea imaginii publice a instituției, cu scopul sporirii vizibilității acesteia.

- *Prevenirea și combaterea corupției și conștientizarea măsurilor de integritate în rândurile procurorilor*

Un instrument important în întărirea capacităților instituționale, la care m-am referit mai sus, constă în prevenirea și combaterea corupției în rândurile procurorilor, precum și sensibilizarea publicului referitor la integritatea procurorilor. Promovarea regulilor de integritate morală și profesională a procurorilor reprezintă acea piatră de temelie care stă la baza prevenirii corupției în rândurile procurorilor. Sunt pe poziția fermă, că procuratura ar trebui să investigheze prompt și eficient orice sesizare privind încălcarea regimului de declarare a averilor și intereselor personale, începând cu proprii angajați, astfel încât a elimina orice dubiu perceput în societate precum că procuratura reprezintă o castă închisă și privilegiată. Un rol aparte în prevenirea corupției în rândurile procurorilor le revin avertizorilor de integritate ale căror protecție este necesar a fi garantată de facto în cadrul procuraturii, astfel încât niciunul din acești avertizori să fie supuși acțiunilor represive din partea administrației și, în special al Procurorului General. Principiul după care ar trebui să se conducă următorul Procuror General în combaterea flagelului corupției în rândurile procurorilor este de toleranță zero și examinarea tuturor alegațiilor de corupție în mod obiectiv, nebazate pe criterii selective iar rezultatul să fie adus la cunoștința publicului. Un rol aparte în sporirea conștientizării asupra riscurilor de integritate îi revin instruirii procurorilor, iar Procurorul General ar trebui să aibă o poziție pro-activă în acest sens prin identificarea propunerilor de stabilire a curriculei INJ și supraveghere a procesului de îndeplinire a orelor necesare instruirii continue, în special pe aspectele de etică, deontologie, integritate profesională, interacțiunea cu terții și restricțiilor altor activități incompatibile cu statutul de procuror.

- *Modernizarea și utilizarea în activitate a tehnologiilor informaționale.*

În acest sens este necesară modificarea și actualizarea paginii WEB a

Procuraturii Generale; monitorizarea, administrarea utilizatorilor și actualizarea bazelor de date; monitorizarea privind utilizarea eficientă a sistemelor informaționale, a bazelor de date ale altor autorități publice centrale și a serviciului „INTERNET”, mapei „ACCES”; monitorizarea, imprimarea și prezentarea zilnic a informației din Baza de Date pentru evidența timpului de lucru a lucrătorilor din sistema „RCP Master”; actualizarea Bibliotecii electronice a Procuraturii Generale; auditul vulnerabilității Sistemului Informațional Integrat al organelor Procuraturii la atacurile cibernetice și securizării informației digitale; înregistrarea sistemelor informaționale ce conțin BD cu caracter personal ale persoanelor în Registrul Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

Un aspect foarte important, este avansarea în implementarea programului *E-Dosar*.

Procuratura Generală a elaborat Sistemul informațional automatizat „Registrul informațiilor criminalistice și criminologice” (E-Dosar), care urmează să fie implementat plenar în scopul formării unei baze informaționale unice pentru Sistemul informațional integrat al organelor de drept, format în baza sistemelor informaționale automatizate existente ale organelor Procuraturii și integrarea diferitor module din sistemele informatice ale altor autorități publice centrale ale MAI, CNA, MJ („PIGD”, „Registru”, „Cadastru”, „E-rețineri”).

- *Asigurarea autonomiei financiare și îmbunătățirea gestionării resurselor umane și materiale*

Autonomia financiară, asigurată și garantată de Procurorul General, reprezintă una din măsurile importante de contracarare a interferenței nejustificate din partea executivului și legislativului în activitatea Procuraturii. Pentru atingerea acestui deziderat, se impune ca Procurorul General, în calitatea sa de ordonator principal de finanțe al Procuraturii să elaboreze planuri de cheltuieli, optimizate conform cerințelor prioritare identificate, să prevadă în buget acele alocări necesare asigurării activității cotidiene a Procuraturii și asigurării în primul rând cu retribuții ale muncii procurorilor. Urmează a fi adoptată o strategie generală de cheltuieli preconizate pentru termen scurt, mediu și lung (pe durata mandatului Procurorului General). Necesitățile urmează a fi identificate prin proceduri de consultări directe cu procurorii conducători, care vor identifica necesitățile primare care urmează a fi acoperite, cărora li se va da prioritate. Menținerea unui dialog constructiv cu executivul și legislativul în vederea identificării necesităților bugetare este imperios necesar, astfel încât procurorii să fie asigurați material la locul de muncă, iar lipsa de echipamente necesare (de gen birotică, calculatoare, imprimante, consumabile și periferice, mobilier, etc.) să fie de domeniul trecutului. De asemenea, identificarea sediilor și repararea celor existente care să corespundă cerințelor procuraturii moderne (în special celor localizate în raza municipiului

Chișinău), reprezintă o prioritate și o provocare pentru viitorul Procurorul General. Voi pleda, de asemenea, pentru stabilirea unor garanții sociale ale procurorilor corespunzător celor prevăzute de lege pentru judecători.

În ceea ce privește politica de cadre, este necesar a asigura promovarea persoanelor care se bucură de calități morale ireproșabile și capacități profesionale înalte, un loc aparte revenindu-i calităților de manager ale candidatului. Deși promovarea reprezintă atribuții exclusive ale organelor de autoadministrare, totuși Procurorul General în calitatea sa, conform legii, este cel care are ultimul cuvânt, în acest sens, fără a abuza de dreptul său. Există o percepție de mai mulți ani în cadrul Procuraturii precum că există procuraturi mai atractive (spre exemplu, cele din raza mun. Chișinău sau mun. Bălți, deși volumul de lucru este mai mare) și mai puțin atractive (unele procuraturi teritoriale), iar rolul noului Procuror General este de a asigura un climat de muncă deopotrivă favorabil în aceste procuraturi, astfel încât să nu fie create diferențe majore între aceste procuraturi din punct de vedere a atractivității și potențialului de creștere profesională.

- *Contribuirea la instruirea continuă și dezvoltarea capacităților procurorilor, a consultanților procurorilor. Instruirea prin intermediul Institutului Național al Justiției cât și peste hotare.*

Instruirea inițială și continuă a procurorilor se face în cadrul Institutului Național al Justiției. Totuși, procesul de instruire al procurorilor nu trebuie să se limiteze doar la frecventarea cursurilor în cadrul Institutului Național al Justiției. În special, la etapa actuală, când procesul de reformare și de integrare europeană impune schimbări fundamentale, procurorii trebuie să le cunoască imediat fără a aștepta etapa când despre respectivele modificări vor fi informați în cadrul Institutului Național al Justiției. Pentru aceasta este necesar, ca fiecare procuror și personalul de specialitate (consultanții) să se informeze permanent cu privire la evoluțiile doctrinei, legislației și a practicii judiciare.

- *Dezvoltarea cooperării Procuraturii cu donatorii și implementatorii internaționali*

Dezvoltarea cooperării Procuraturii cu donatorii și implementatorii internaționali este, de asemenea, o activitate esențială în consolidarea capacităților instituției, urmând a fi realizată prin :

1. Menținerea în continuare a raporturilor de colaborare cu colegii-procurori din străinătate. În timpul când infraționalitatea șterge frontierele între state, utilizând mecanisme și tehnologii fără hotare, procurorii urmează să își unifice forțele în combaterea criminalității transnaționale, în special traficul de ființa umană, sustrageri și fraude de proporții, terorismul, crima cibernetică,

corupția și alte tipuri de crimă organizată.

Pun accent pe conlucrarea în acest sens cu EUROJUST, care înglobează reprezentanți ai procuraturilor din statele-membre ale UE, și care deține performanța asistenței în utilizarea Echipelor Comune de Investigații. Procurorii din Republica Moldova au deja o practică bogată în negocierea și formarea ECI, însă mai este loc de acțiune, inclusiv și în cazul investigării fraudei bancare.

2. Nu mai puțin importantă este conlucrarea cu organismele internaționale ale altor profesii, ca EUROPOL, Interpol, SELEC, care la nivel operativ asigură investigațiile naționale și dezvoltă capacitățile de lucru în echipe mulți-naționale și mulți-disciplinare.

3. Participarea activă la lucrările forumurilor internaționale de profesie, ca Asociația Internațională a Procurorilor, Forumul Internațional al Procurorilor în domeniul combaterii crimei organizate, Rețeaua NADAL - Rețeaua de Procurori Generali sau instituții echivalente cu instanțele supreme ale statelor membre ale Uniunii Europene. Socializarea cu colegii din alte state și cu experții internaționali prezenți la evenimentele organizate de acestea, este o "investiție" în propulsarea pe plan internațional, preluarea de bune idei și practici pentru dezvoltarea instituțională, soluționarea disputelor, cunoașterea la direct a colegilor, și prin consecință acționarea promptă și facilitarea dobândirii probelor, în cazuri de urgență.

4. Menținerea raporturilor de cooperarea cu partenerii de dezvoltare. Pentru aceasta este importantă reanimarea practicii de ședințe comune de discuții cu donatorii și implementatori proiectelor destinate consolidării capacităților Procuraturii, la care se practică dialogul franc și lucrativ referitor la următorii pași văzuți de ambele părți în dezvoltarea instituției, cu asistența și susținerea donatorilor străini.

5. Continuarea cooperării cu Consiliul Europei, luând în considerație planificarea de Proiecte propusă de Consiliu, cât și de negocierile între Procuratură și Oficiul Consiliului Europei la Chișinău. Importanța relațiilor date mai este dictată și de expertiza importantă pe care o primim de la Comitetele Consiliului Europei, ca GRECO, MONEYVAL, GRETA, cât și prin opiniile Comisiei de la Veneția – important forum consultativ în drept constituțional.

Proiectele implementat împreună cu Consiliul Europei au fost cele mai valoroase și cu rezultate pozitive pentru Procuratură.

6. Continuarea cooperării cu Ambasada SUA, cooperare care s-a exprimat prioritar prin activități de instruire pentru procurori la Academia FBI – ILEA din Budapesta, Ungaria, la Institutul CEELI, Republica sau prin vizite de studiu și seminare în domenii ca Urmărirea penală și judecarea corupției publice, Crima cibernetică în contextul criminalității organizate transnaționale, Combaterea traficului de ființe umane și alte subiecte de interes.

Donațiile făcute de partea Americană, și anume tehnică și softuri performante, sânt cele care facilitează investigarea de către procurorii din Moldova a unui șir de infracțiuni grave.

Dezvoltarea relațiilor date este importantă atât pentru cooperarea internațională cât și pentru asigurarea asistenței juridice în materie penală de calitate. Pentru aceasta vom opta pentru negocierea și semnarea unui Tratat între Republica Moldova și SUA în domeniul de asistență reciprocă în materie penală.

7. Continuarea cooperării cu Fundația Germană pentru Cooperare Juridică Internațională IRZ – Fundația IRZ a fost unul din partenerii de bază în organizarea conferințelor internaționale pe subiecte de anvergură, ca *”Cheltuielile de judecată”*, *”Debirocratizarea procesului penal”*, *”Noi abordări în cercetarea eficientă a infracțiunilor”*.

Instruirea procurorilor la capitolul combaterea criminalității organizate, dar și multe lecții cu tehnici de simulare au fost organizate cu asistența IRZ, și aceste practici pozitive merită a fi continuate.

8. Alte entități internaționale, cooperare cu care urmează a fi reanimată și/sau dezvoltată sânt : - SEEPAG – Grupul Consultativ al Procurorilor din Sud-Estul Europei;- ABA ROLI; -Ambasadele sau misiunile diplomatice ale altor state acreditate pentru Republica Moldova și altele.

9. De atras atenție deosebită procesului de participare și instruire internațională a procurorilor la seminare, conferințe și alte tipuri de evenimente externe. Acestea pot asigura ridicare profesionalismului procurorilor din Moldova, preluarea unor bune practici, formarea contactelor internaționale, etc.

- *Încurajarea, promovarea procurorilor și funcționarilor publici.*

Urmează a se atrage atenție asupra stabilirii unor criterii clare și transparente, a unor proceduri obiective care să asigure selectarea, numirea, transferul și promovarea procurorilor și funcționarilor publici pe bază de merit, profesionalism și integritate. O atenție deosebită trebuie acordată calităților etico-morale ale procurorilor și funcționarilor publici.

4. MONITORIZAREA și EVALUAREA

Simpla expunere a Conceptului, fără a fi asigurată realizarea și implementarea lui, este inutilă. Pentru a avea un Concept funcțional și rezultativ, în mod obligatoriu urmează să fie create mecanisme de monitorizare, evaluare și actualizare/modificare, la necesitate.

Prezentul CMDIP va fi implementat prin intermediul programelor anuale de activitate ale Procuraturii Generale, ale procuraturilor specializate și teritoriale. Aceste programe vor utiliza obiectivele de bază stipulate în CMDIP, în baza cărora vor fi formulate acțiunile și rezultatele scontate, constituind instrumentul principal pentru organizarea operațională a activității și baza pentru monitorizarea și evaluarea semestrială și anuală a CMDIP.

Monitorizarea este necesară și pentru identificarea cauzelor eventualelor insuccese, precum și va propune acțiunile de corectare necesare pentru îmbunătățirea performanțelor.

Consider, că pentru monitorizarea activității poate fi utilizat sistemul intern de raportare deja existent în cadrul Procuraturii. Astfel, în funcție de activitate, sistemul de raportare poate diferenția și include rapoarte/raportare trimestrială, semestrială, 9 luni și anuală.

Actualizarea/modificarea CMDIP este preconizată să fie efectuată doar în cazul în care această necesitate va deriva din Raportul anual privind rezultatele activității Procuraturii Republicii Moldova.

Evaluarea rezultatelor obținute în rezultatul implementării CMDIP se va efectua prin metode directe - analiza rapoartelor de activitate, indicilor statistici, solicitare de informații de la alte instituții de stat etc.

În acest sens, pot fi utilizate periodic și metode indirecte, cum ar fi: - sondajele de opinie (în rândurile procurorilor, altor justițieri (judecători, avocați), dar și a justițiabililor propriu-zis); - studiile de caz; - modelarea situațiilor de criză; - testarea externă a capacităților etc.